ורמינהו. כהן שמכר בהמה לישראל ואמר לו ע"מ שהמתנות שלי נותנן ישראל לכל כהן שירצה דכיון דטולה בהמה זכין ליה לא מצי לאתנויי ליה הא׳ אמתנות שאין שלו אלא של כהנים ניתנו ואין לו הן אלא טובת הנאה מ"מ ש"מ דמייב במתנות: **חוץ שיור.** לשון שיור משמע ששייר המתנות ולא מכרן לפיכך פטור הלוקח שהרי של כהן הן ודכוותה בישראל הוה מחייב הלוקח דכיון שהוא שחטה עליה רמיא למיתבינהו: **על מנת לאו שיורא הוא.** אלא מנאה הכל מכר לו ע"מ שיתנם לו והוא אין כו כח להתנות: **ורמינהו.** ברייתא אחרייתא: **לא שנו.** היכא דלקח הימנו במשקל דקתני נותנן לוקח לכהן והוא מחר ומונע דמיס מן הטבח: **אלא.** כשמקלן לוקח לעצמו דכיון דטבח לא נגע בהן אינו בעל דברים של כהן לפיכך זה הלוקח נותנן והוא שוקל לו הדמיס שעל הטבח היה מוטל ליתן: **אכל שקלן לו עכ"פ הדין.** של כהן ומתלוקחו ותביעתו אף (ה) על הטבח הוא והטבח מחר עליהן אם יש בעין נותנן לכהן והכי מפרש לה בריש הגחל בב"ק (דף קטו.) דאף עם הטבח קאמר ר׳ יהודה[ז]: **הדין עמו.** דינו של כהן ותביעתו עם הלוקח הוא הואיל ושבח לגזלה בעין במקום שהוא שם יצ"ל: רב אית ליה דרב חסדא: **רב מזה גוכה.** דכיון דקודם יאוס אכלו זה האחרון הוה ליה איהו גזלן עליהו להא כל מקמי יאוס ברשותיהו דמרייהו קיימי כל היכא דאיתנהו: **לא.** בגזלן דעלמא שהגזלן קונה אותו בגזלתו לשלם: **דכולי עלמא אית להו דרב חסדא.** דאם לא נגזל לדון עם הראשון ידון: **וכא.** בגזל מתנות כהונה קמיפלגי מר סבר מתנות כהונה נגזלות ומתחייב גזלן בגזלתו לשלם דתורת גזל עליהן: **ומר סבר אינם נגזלות.** אין כח לגזלן וכל זמן שהן בעין כל מקום שהולכין החוב מוטל על מי שהם אצלו לתתו להן והראשון לא נעשה גזלן עליהן: **כאפי נפשה.** ולא בלשון לא שנו ואמתני׳ דלעיל: **מתנות כהונה נגזלות.** לכדאמרן שאם רצה כהן לדון עם הראשון ידון: **אלמא ספק.** מתנות כהונה לקולא דאמרינן המוציא מחבירו עליו הראיה: **שכחוך הקמה.** לפני הקוצרים שעדיין לא הגיעו הקוצרים לשם: **הרי.** כל הנמצא בהן לבעה"ב דאין לקט אלא הנשר בשעת קצירה: **העליונים.** חצין העליונים שעל פי המור איכא למימר לקט הן שנשרו מן השבלין בשעת קצירה: **והתחתונים.** שבקרקעיתו של חור: **לבעל הבית.** דקודם קצירה כשהוא נמלים שם: **שספק לקט לקט.** אלמא לרבי מאיר גבי מתנות עניים וה"ה למתנות כהונה ספיקא לחומרא ומתם מתני׳ ר"מ היא וקתני ספיקא לקולא: **אל תקניטני.** דהא דקתני ספק לקט לקט יחידאה היא שאיני שונה אותה כמו ששנית דברי ר"מ אלא דברי ר׳ יהודה בן אגרא משום ר"מ: **א"ל.** ר"ל: **אל תשנה אותה אלא כלשון בן תדל.** אפי׳ אין אתה שונה אותה אלא בשם שטעום שמו בן תדל אפילו הכי קשיא לך דהא טעמא קאמר למילתיה: **אילימא בדינין.** לראות לו זכות בדין: **לדק משלך ותן לו: פרה.** כשנולד לך ספק זה במתנותיה ואתה מעמידה על חזקתה הראשונה הרי היא פטורה שהרי בחזקת של עובד כוכבים היתה עומדת: **קמה.** כשנולד לך ספק בלקט ואתה מעמידה על חזקתה חזקת חיוב הוא דמעולם היא עומדת לכך דשל ישראל היא: חיוב אלה הכל הולך אחר גלגולה משגלגל בה הוי חיובא וגלגול העובד כוכבים פוטר דכתיב (במדבר טו) עריסותיכם. אם עד שלא נתגייר נתגלגלה פטור אם ספק חייב גרסינן: אלה ספק איסורא שיש בה עון מיתה הלכך לא סמכינן אחזקה אבל מתנות אין בהן קדושה אלא דין ממון והמוציא מחבירו עליו הראיה: **קרבן אשמו.** ספק ילדה כשהיתה עובדת כוכבים ספק משנתגיירה מביאה קרבן דספק איסור כרת הוא לאכול בקדשים עד שתביא כפרה דמחוסר כפורים אסור בקדשים ועונש כרת: **ואלה.** ספק מיתה: **וכבור בשבת עסורה.** ספק כרת לשמעתו נחוץ וצריך להמתין עד שיסתאב דתו ליה אלא דין ממון ואוכלו הוא במומו: **וכבור.** פטר חמור. כמאן דאמר בבכורות (דף ט:) אסור בהנאה עד שיפדנו וצריך להפרים עליו טלה לפדיונו לאפקועי איסוריה ומעכב הטלה בידו והוא שלו דשה של פדיון לא רמיא קדושה עליה אלא ממונא דכהן הוא וכיון דספק הוא המוציא מחבירו עליו הראיה:

רלשית

ורמינהו [א]על מנת שהמתנות שלי נותן לכל כהן שירצה על מנת אחרון קא רמית חוץ שיורא על מנת לאו שיורא ורמינהו על מנת שהמתנות שלי המתנות שלו בהא פליגי מר סבר על מנת שיורא הוא ומר סבר על מנת לאו שיורא הוא: אמר לו מכור לי בני מעיה וכו׳: [ב]אמר רב לא שנו אלא ששקל לעצמו אבל שקל לו טבח הדין עם הטבח ורב אסי אמר אפי׳ שקל לו טבח הדין עמו לימא בדרב חסדא קא מיפלגי דאמר רב חסדא [ג]בגזל ולא נתייאשו הבעלים ובא אחר ואכלו רצה מזה גובה רצה מזה גובה דמר אית ליה דרב חסדא ומר לית ליה דרב חסדא לא דכולי עלמא אית להו דרב חסדא והכא במתנות כהונה נגזלות קא מיפלגי דמר סבר נגזלות ומר סבר אין נגזלות איכא דמתני לה להא שמעתא בפני עצמה רב אמר [ד]מתנות כהונה נגזלות ורב אסי אמר מתנות כהונה אין נגזלות: **מתני׳** [ד]גר שנתגייר והיתה לו פרה נשחטה עד שלא נתגייר פטור משנתגייר חייב ספק פטור שהמוציא מחבירו עליו הראיה: **גמ׳** כי אתא רב דימי אמר רמי ליה רבי שמעון בן לקיש לר׳ יוחנן תנן ספק פטור אלמא ספיקא לקולא ורמינהו [ה] [ו]חורי הנמלים שבתוך הקמה הרי אלו של בעל הבית ושלאחר הקוצרים העליונים לעניים והתחתונים של בעל הבית רבי מאיר אומר [ז]הכל לעניים שספק לקט לקט אמר ליה [ח]אל תקניטני שבלשון יחיד אני שונה אותה דתניא ר׳ יהודה בן אגרא אומר משום רבי מאיר [ט]ספק לקט לקט ספק שכחה שכחה ספק פאה פאה אמר לו אל תשנה אותה אלא בלשון בן [י]תדל והא טעמא קאמר דאמר ר"ש בן לקיש מאי דכתיב [יא]עני ורש הצדיקו מאי הצדיקו אילימא בדינים והא כתיב [יב]ודל לא תהדר בריבו אלא צדק משלך ותן לו אמר רבא הכא פרה בחזקת פטורה קיימא קמה בחזקת חיובא קיימא אמר ליה אביי והרי [יג]עיסה [יד]נעשית עד שלא נתגייר פטור מן החלה משנתגייר חייב ספק חייב אמר ליה [טו]ספק איסורא לחומרא ספק ממונא לקולא דאמר רב חסדא וכן תני ר׳ חייא שמונה ספקות נאמרו בגר ארבע לחיוב וארבע לפטור [טז]קרבן אשתו וחלה ובכור בהמה טמאה ובכור בהמה טהורה לחיוב

ראשית

מה שכתוב בתורה שהרשתו תורה ליתנם לכל מי שירצה: **דמר אית ליה דרב חסדא.** אין לפרש דרב אית ליה דרב חסדא ועם הראשון דקאמר רב היינו אפי׳ עם הראשון דא"כ לרב אסי הדין עם הטבח ולא עם הראשון (ג) בגזל ולא נתייאשו הבעלים ובא אחר ואכלו דהא ליכא מאן דפליג שלא יוכל לגבות מן הראשון הגחל ונאמר שאכלו הוא דאיכא דלית ליה דרב חסדא אלא יש לפרש איפכא דרב לית ליה דרב חסדא דהדין דוקא עם הטבח ורב אסי אית ליה דרב חסדא והדין אף עם הלוקח ודמי דכ"ע אית להו דרב חסדא ובמתנות כהונה נגזלות קא מיפלגי דרב סבר נגזלות והדין עם הטבח היינו אף עם הטבח כרב חסדא ורב אסי סבר דהדין דווקא עם הלוקח לפי שהמתנות אין נגזלות והוי איפכא ממאי דהוה בעי למימר מעיקרא ומימה דבמאי קא מיירי אי בשאין מתנות בעין הא אמרינן ברש פירקין דמזיק מתנות כהונה או אכלן פטור ואם הם בעין היכי קאמר דבדרב חסדא קא מיפלגי הא משמע ברש הגחל בתרא (ב"ק דף קיא:) דהיכא דהם בעין ליכא מאן דפליג אדרב חסדא אלא דווקא כשאכלן דתני רבי אושעיא הגחל ומאכיל את בניו פטורין מלשלם היינו לפניהן גזלה קיימת חייבין לשלם אין גזלה קיימת פטורין כו׳ ופריך לימא תהוי תיובתא דרב חסדא משמע דאמאן דפליג עליה אתי שפיר דדוקא אין גזלה קיימת פטורים אבל בגזלה קיימת חייבים לשלם וצ"ע: **ורמינהו** חורי הנמלים שבתוך הקמה בו׳. מרבנן נמי פריך דלא פליגי רבנן אלא מטוס דסבדי דתחתונים ודאי נמלים כנסוס הילכך הם של בעה"ב הא אם היו ספק היו מודים דהוי לקט כמו עליונים

ספק לקט לקט:

ראשית

חוץ שיורא הוא ע"מ לאו שיורא הוא. וא"ת כי אי"ל ע"מ דאמרינן נותנן לכל כהן שירצה א"כ המקח בטל שלא נתן לו הבהמה אלא ע"מ שיהיו המתנות שלו וי"ל דמיירי שהתנו שיהיו המתנות שלו ואם לא יתן לו לא יהיה המקח בטל אי נמי הוי כמו מתנה על

א [מיי׳ פ״ט מהל׳ נחלות הל׳ יא] טוש״ע י״ד סי׳ סא סעיף כט):
מח ב מיי׳ פ״ה מהל׳ גזילה הל׳ ד סמג עשין עג טוש״ע ח״מ סי׳ שסא סעיף ה ו:
מט ג מיי׳ פ״ע מהל׳ נחלות הל׳ יד טוש״ע י״ד סי׳ סא סעיף לא:
נ ד מיי׳ שם הלכה יג סמג עשין קמב טוש״ע י״ד סי׳ קא סעיף לג:
נא ה ו מיי׳ פ״ד מהל׳ מתנות עניים הל׳ ט:
נב ז מיי׳ פ״ט מהל׳ נחלות הל׳ ט טוש״ע י״ד סי׳ של סעיף ד:
ח [מיי׳ פ״א מהל׳ מתנות כהונה הל׳ יא]:

שיטה מקובצת

[ה] חורי הנמלים. נ״ב עי׳ פ״ד דפאה וע״ש בהר״ש ז״ל:

[ה] [כ״ק קטו.], [ב] כ״ק קיא: קטו., [ג] פלה פ״ד מי״ח, [ד] (לעיל נה: עז. קסב: ספסים פד.], [ה] [אית דגרס עגל פירום עגל ספסים ויש מי שגרס בו עגל והיה אדם שלא היה מדקדק בשמועתו. עריון ערך בן עגלן], [ו] אלה פ״ג מ״ו [מנחות סז.], [ז] [כתובות עב: ניטין סג: מגרים נג. כ״ב מז: מדה כה.], [ח] עי׳ מהר״ם מבמב לשון רש״י ממוה והולה לאגיה רב יהודה וע״ש וגר׳ רש״ל קאמר רב ומ״ש,

תורה אור השלם

1. שפטו דל ויתום עני ורש הצדיקו:
תהלים פב ג
2. ודל לא תהדר בריבו: שמות כג ג

הגהות הב״ח

(ה) רש״י ד״ה אכל שקלן וכו׳ אף עם הטבח הוא והטבח מחר עליהן אם ישנן בעין נותנן לכהן: (ב) תוס׳ ד״ה דמר וכו׳ ולא עם הראשון דהא בגזל ולא נתייאשו הבעלים וכמ אחר ואכלו ליכא כ״ל:

מוסף רש״י

לא שנו. לקח הימנו במשקל נותנו לכהן, דמשמע דהלוקח על כרחו נותנן לכהן והוא יתבע דמיס מן המוכר, אלא שקל הוא לעצמו (ב״ק קסו.). הדין עם הטבח. דינו של כהן ומרשיו על הטבח הוא (שם). א״ל אל תקניטני. מאותה משנה (לעיל נה.) להשיב לי ממנה יחיד אני שונה אותה. ולא בלשון קהל משנה (שם) כלומר יחידאה היא ולא קיימינן כוותיה (לעיל נה. עז.). פטור מן החלה. הואיל והביאום עכו״ם מגלגלה (מנחות סז.). ספק. אם משנתגייר גלגלה לו בהיותו עכו״ם גלגלה, חייב. דלחומרא אזלינן (שם). ספק ממונא לקולא. והמוציא מחבירו ידו על התחתונה (גיטין סג.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com